

# Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

|                |                                                |
|----------------|------------------------------------------------|
| Vysoká škola   | Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave        |
| Fakulta        | FF UCM                                         |
| Kód predmetu   | KEAMS/meRZBV-J/22                              |
| Názov predmetu | Rodinné zvyky na Blízkom východe               |
| Rozsah         | 1P + 1S                                        |
| Počet kreditov | 2                                              |
| Vyučujúci      | Doc. PhDr. Marwan Al Absi, CSc. (prednášajúci) |

## Podmienky na absolvovanie predmetu

Aktívna účasť 12% (max. 3 absencie), prezentácia seminárnej práce 36% (min. 20%), písomný test 40% (min. 25%).

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

## Priebežné hodnotenie

Nie

## Záverečné hodnotenie

Aktívna účasť 12% (max. 3 absencie), prezentácia seminárnej práce 36% (min. 20%), písomný test 40% (min. 25%).

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

## Váha hodnotenia predmetu (priebežné/záverečné)

Záverečné

## Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: nadväzujúc na teoretický základ absolvovaný na bakalárskom stupni (napr. v rámci predmetu Rodina a rodinné obyčaje a i.) študent získa poznatky z rodinného života a rodinných zvykov na Blízkom východe, ovplyvnených etnokultúrnou a náboženskou diverzitou špecifickou pre tento región. Osvoji si kontexty podôb rodových rol a postavenia ženy a matky v rámci rozšírenej rodiny a v spoločnosti.
2. Zručnosti: dokáže charakterizovať roly jednotlivých členov rodiny, ako aj postavenie rodiny ako celku v spoločnostiach (kresťanských a moslimských) v regióne Blízkeho východu. Identifikuje podoby rodových rol a faktory ovplyvňujúce postavenie ženy a matky v súkromnej a verejnej sfére. Na základe získaných vedomostí dokáže zaujať stanovisko k predsudkom a stereotypom vzťahujúcim sa k oblasti Blízkeho východu v kontexte rodovej problematiky.
3. Profesijné kompetencie: ako súčasť odbornej spôsobilosti v interkultúrnom prostredí, napr. v kultúrnej, sociálnej alebo pedagogickej sfére, v oblasti migračnej a azylovej politiky a integračných projektov, v oblastiach ako tretí sektor, turizmus, akademická alebo podnikateľská sféra.
4. Prenositel'né kompetencie: interkultúrne kompetencie, argumentačné schopnosti, kontextuálne interpretácie, schopnosť identifikovať interkultúrne odlišnosti a ich kauzalitu s cieľom vyhýbať sa kultúrnym nedorozumeniam v kontexte súčasného diania, zručnosť písomného prejavu, pochopenie a akceptovanie cudzích kultúrnych prejavov, prezentačné a komunikačné zručnosti, schopnosť pracovať v interkultúrnom / medzinárodnom prostredí.

## Stručná osnova predmetu

1. Základné pojmy antropológie rodiny a rodinných zvykov.
2. Nomádske a sedentárne rodiny (rodina v rámci kmeňa, vidiecka a mestská rodina).
3. Manželské vzťahy v historickom priereze.
4. Súčasné typy manželstiev, postavenie jednotlivých členov rodiny, kult matky, status „mahram“ v rámci veľkorodiny.
5. Princíp „komplementárnej duality“ v rodových vzťahoch, dedičské práva.
6. Postavenie ženy a jej práva a povinnosti v kontexte koránových ustanovení a islamského práva.
7. Súkromné a verejné sféry súčasnej ženy.
8. Zvyky spojené s narodením dieťaťa.
9. Predsvadobné a svadobné zvyky.
10. Manželstvo a rozvod – odvolateľný a neodvolateľný, podmienky rozvodu.
11. Zvyky pri úmrtí.
12. Aktuálne témy k problematike.

## Sylabus predmetu

1. Základné pojmy antropológie rodiny a rodinných zvykov.
2. Nomádske a sedentárne rodiny (rodina v rámci kmeňa, vidiecka a mestská rodina).
3. Manželské vzťahy v historickom priereze.
4. Súčasné typy manželstiev, postavenie jednotlivých členov rodiny, kult matky, status „mahram“ v rámci veľkorodiny.
5. Princíp „komplementárnej duality“ v rodových vzťahoch, dedičské práva.
6. Postavenie ženy a jej práva a povinnosti v kontexte koránových ustanovení a islamského práva.
7. Súkromné a verejné sféry súčasnej ženy.
8. Zvyky spojené s narodením dieťaťa.
9. Predsvadobné a svadobné zvyky.
10. Manželstvo a rozvod – odvolateľný a neodvolateľný, podmienky rozvodu.
11. Zvyky pri úmrtí.
12. Aktuálne témy k problematike.

## Odporúčaná literatúra

- AL-ABSI, M. 2007. Arabská káva v kultúre beduínov. Nitra: UKF. 124 s. ISBN 978-80-8094-214-4. AL-ABSI, M. 2008. Smrť a pohrebné rituály v islamskom svete. In Kontexty kultúry a turizmu, roč. 1, č. 2 (2008), s. 15-21. ISSN 1337-7760.
- AL-ABSI, M. 2012. Kultúrne tradície Blízkeho východu. Nitra : UKF. 137 s. ISBN 978-80-558-0188-9. AL-ABSIOVÁ, E. 2010. Status ženy v arabskom kultúrnom prostredí v kontexte koránových ustanovení. In Historicko-kulturologické minimum vo vyučovaní cudzích jazykov. Nitra : UKF, s. 203-216. ISBN 978-80-8094-720-0.
- AL-ABSIOVÁ, E. 2015. Zahaľovanie žien - ideál a prax v dejinnom úseku 20. storočia. In Studia Historica Nitriensia. Roč. 19, č. 2 (2015), s. 311-317. ISSN 1338-7219.
- AL-ABSIOVÁ, E. - AL-ABSI, M. 2012. Interkultúrne kompetencie versus rodové stereotypy (stereotypizácia sociálneho statusu moslimskej ženy). In Interkulturní soužití v kontextu vyučování, kultury a literatury. Pardubice : Univerzita Pardubice, s. 115-128. ISBN 978-80-7395-547-2. AL-ABSIOVÁ, E. - AL-ABSI, M. 2014. Verejné sféry arabskej ženy (tradicionalizmus verzus arabské moderné myslenie). In Studia Historica Nitriensia. Roč. 18, č. 1 (2014), s. 111-119. ISSN 1338-7219. AL-SBENATY, A. 1998. Manželstvo v islame. Bratislava: ALJA. 110 s. ISBN 80-96804-83-9. BODMAN, H.L. - TOHIDI, N. 1998. Women in Muslim Societies: Diversity within Unity. London: Lynne Rienner Publishers. 312 s. ISBN 978-15558-7578-5.
- Cesta k prameni: fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne. 2003. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky. 171 s. ISBN 80-85425-53-X.
- ESPOSITO, J. L. 2001. Women in Muslim Family Law. Syracuse University Press. 212 s. ISBN 978-0-815-62908-7.
- GENNEP, A. 2018. Přechodové rituály. Praha : Portál. 232 s. ISBN 978-80-26213-74-1. HALLAQ, W. B. 2009. Šari'a: Theory, Practice, Transformations. Cambridge University Press. 614 s. ISBN 978-0-521-67874-2.
- HATEM, M. 2006. In the Eye of the Storm: Islamic Societies and Muslim Women in Globalization Discourses. In Comparative Studies of South Asia, Africa and the Middle East. Vol. 26, No. 1, pp. 22-35. ISSN 1089-201X.
- KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, B. a kol. 2008. Obrazy ženství v náboženských kulturách. Praha: Paseka. 351 s. ISBN: 978-80-7185-890-4.
- KŘÍKAVOVÁ, A. a kol. 2002. Islám – ideál a skutečnost. Praha: Baset. 311 s. ISBN 80-86223-71-X. KUNG, H. - VAN ESS, J. 1998. Křesťanství a islám. Na cestě k dialogu. Praha: Vyšehrad. 192 s. ISBN 80-7021-262-4.
- MAHDI, A. A. 2006. Iranian Women: between Islamicization and Globalization. In Mohammadi, Ali, Iran encountering globalization: problems and prospects. London: Routledge, pp. 47-71. ISBN 978-0-415-30827-4.
- NEŠPOROVÁ, O. 2005. Rodina a rodičovství v křesťanství a islámu. In Gender, rovné příležitosti, výzkum. Roč. 6, č. 1/2005, s. 3-7. ISSN 1213-0028.
- SKUPNIK, J. 2010. Antropologie příbuzenství. Praha: Slon. 402 s. ISBN: 978-80-7419-019-3.

## Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

Slovenský

## Poznámky

Časová záťaž študenta: 60 hodín, z toho:

prezenčné / kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 11 hodín

vypracovanie seminárnej práce: 25 hodín